ANUL VI.-No. 17-18
1—15 Iulie 1930.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar şi în Românul necinstit şi înstrăinat!„

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“
Apare la 1 şi 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Cuvântarea M. S. Regelui Carol II — 8 Iunie 1930

Declaraţia dlui A. C. Cuza în Parlament — 20 Iunie 1930

Gen. I. Tarnoschi: Noua Domnie

I. C. Cătuneanu: Intrarea oprită

I. C. Stănescu: Românul

Coresp.: Congresul judeţan al U. f. V. — Cluj

Spectator: Parastas în amintirea martirilor arşi pe rug în com. Beliş

In chestia procesului pentru anularea afacerii cu Uzinele electrice din Cluj

I. Leppa-Basarab: L. A. N. C. — Soroca

N. Iuga: L. A. N. C. se va afirma

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul ţării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. Lazar Isaicu.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
CLUJ, STRADA B O B N-rul 7

TIPOGRAFIA „A R D E A L U L“
STR. MEMORANDULUI Nr. 22.

© BCU CLUJ

ANUL VI. — Nr. 17—18. Cluj, 1—15 Iulie 1930

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

Cuvântarea M. S. Regelui Carol II după depunerea jurământului în ziua, ce va rămânea sărbătoare naţională, de 8 Iunie 1930.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputaţi,

Primirea atât de emoţionantă, ce Mi-o faceţi Mă mişcă atât de adânc, căci sunt fericit de a putea resimţi prin glasul domniilor-voastre sentimentele acelor cari v'au trimis aci, şi de a constata încă odată legătura sufletească ce M'a unit şi Mă va uni întotdeauna cu poporul Meu.

Jurământul ce L-am depus astăzi în faţa reprezentanţilor naţiunii depăşeşte zidurile acestui locaş istoric şi pentru sufletul Meu devine un legământ sfânt între Mine-Rege şi poporul Meu.

E un legământ luat în faţa a Celui Atotputernic de a fi părintele plin de grijă şi de râvnă al fiilor săi.

Pribegia de mai bine de patru ani, departe de poporul în mijlocul căruia M'am născut şi am fost crescut, a fost silită de unii, cari prin vorbele lor au îndurerat sufletul Marelui vostru Rege şi scumpul Meu Părinte, şi cari au avut de scop de a rupe legătura între Mine şi Români.

Manifestaţia înălţătoare de astăzi dovedeşte vădit că aceste încercări nu şi-au atins scopul şi că iubirea ce am dus, neclintită în sufletul Meu, faţă de România, este răsplătită cu prisosinţă prin dragostea ce Mi-o arată naţiunea prin reprezentanţii ei.

Păşesc astăzi cu sufletul înălţat în mijlocul poporului Meu şi cu o inimă în care s'a şters cea din urmă urmă de mâhnire, chiar faţă de aceia cari au încercat prin acţiunea lor nechibzuită să rupă legătura indisolubilă între Mine şi tot ce simte românește.

Urmând pilda din scriptură, zic: Nu vreau moartea celor ce au greşit, ci întoarcerea lor la matca din care nimeni n'ar fi trebuit să iasă.

Eu n'am venit să mă răzbun pe nimeni, ci cu inima caldă şi iubitoare să strâng într'un mănunchiu pe toţi acei cari înaintea Mea au depus colaborarea pentru propăşirea patriei.

Adânc emoţionat, gândul Meu se îndreaptă către acei cari înaintea mea au depus aci acelaş jurământ, şi cari şi-au închinat toată viaţa binelui ţării căreia au fost sortiţi s'o conducă. Umbrele marilor noştri Regi Carol I şi Ferdinand cel loial, Mă însoţesc astăzi în mijlocul Domniilor Voastre şi sufletul scumpului Meu Părinte se bucură de a-şi vedea astăzi îndeplinită ultima Sa voinţă şi cea mai fierbinte a Lui dorinţă.

Pilda ce Mi-o dau, prin nesfârşita Lor dragoste de ţară şi apărare a intereselor ei, va fi pe deplin urmată de Mine.

Eu am crescut în mijlocul vostru, hrana Mea sufletească a fost hrana sufletului vostru, durerile voastre au fost durerile Mele, idealurile neamului Meu au fost idealurile Mele.

Nu pot — văzând aci în faţa Mea întruniţi reprezentanţii românilor dela Nistru pân'la Tisa, din Hotin şi pân'la Mare, din Boian la Vatra Dornii, din Satmar pân'n Săcele şi dela Turnu'n Dorohoi, să nu Mă gândesc cu nespusă evlavie la acei opt sute de mii de morţi, şi la acei luptători din Ardeal, Bucovina şi Basarabia cari, prin sângele lor, au închegat pentru totdeauna unirea naţiei în graniţele ei firești.

Moştenirea această sfântă trebue s'o păstrăm ca cel mai sfânt odor şi, întărit încă mai mult de către aceste jertfe, sunt hotărît să menţin fără şovăire, jurământul Meu de a păzi neatinsă integritatea teritoriului Naţional.

Spre a duce la îndeplinire, fără piedică, această făgăduinţă, am nevoie, mai înainte de toate, de colaborarea fără preget a tuturor forţelor vii ale naţiunei.

Fără unirea tuturor nu vom putea apare, în faţa celor ce ne pismuesc, ca o forţă indisolubilă, sprijinită pe o armată organizată după ultimile cerinţi, şi care se va putea, totdeauna bizui pe deplina Mea grijă, spre a păşi definitiv la o muncă paşnică şi harnică.

Greutăţile, cari unora li se par de neînlăturat, vor putea, fără nici o îndoială, să fie călcate în picioare de o Românie unită şi hotărîtă. Nu vreau să pun la îndoială nici o clipă, patriotismul acelora, cari prin poziţia lor au datoriă de a lucra la progresul ţării. Şi sunt convins că toţi, fără deosebire de opinie politică, credinţă şi obârşie, se vor întruni într'un mănunchiu în jurul Tronului, spre a conlucra cu toţii împreună la aşezarea ţării noastre pe temelii cari să-i permită o desvoltare şi să-i asigure neclintit locul care-i e sortit să ocupe în consorţiul lumei civilizate.

Vom trebui, conlucrând cu acei cu cari suntem legaţi şi, în sentimentele de prietenie cu toate popoarele şi mai ales vecinii noştri, să lucrăm la restabilirea urmelor cari ni le-au mai lăsat marea învălmăşeală de acum patrusprezece ani.

Ţara noastră este atât de bogată, are atâtea resurse naturale încât nu putem cu concursul tuturor, să nu îndreptăm cât mai repede starea economică şi să redăm astfel mulţumirea materială locuitorilor cari de atâta vreme o aşteaptă. Patrimoniul de bogăţii al României este atât de mare încât şi pe terenul cultural vom trebui să ne luăm

© BCU CLUJ

locul în lume grație intelectualilor noștri, ai căror reprezentanți cei mai de seamă se găsesc în mijocul Domniilor Voastre.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Mai am o bucurie pe care țin să v'o împărtășesc, bucuria cea mare, care în clipele aceste de reîntoarcere Imi umple sufletul; este terminarea celui mai mare chin ce L-am avut de îndurat în anii Mei de pribegie; însfârșit Mi-am regăsit scumpul Meu Fiu pe care îl voiu putea cu toată iubirea, să-L cresc în sentimentele ce au ilustrat pe strămoșii Lui: dragostea nesfârșită de țară.

Domnilor Senatori,
Domnilor Deputați,

Țin încă să aduc mulțumirile Mele iubitului Meu Frate și tovarășilor Săi din Regență cari în acest răstimp au avut grija de buna gospodărie a Țării.

Sfârșind cuvântul Meu, încă odată fac cel mai călduros apel ca toți să lucrăm împreună pentru bunul cel mai scump al nostru: Patria.

Români din patru unghiuri, uniți-vă în gânduri, uniți-vă în simțiri!

Inainte spre muncă!

Declarație

Intronarea fericită a M. S. Regelui Carol II, aclamată de întreaga națiune, impunea formarea unui guvern național, al tuturor organizațiilor politice, unite în jurul Tronului, ca să prezideze începutul unei *ere noui*, de refacere a țării, de mult și cu nerăbdare așteaptată de toți românii.

Aceasta a fost înalta solicitudine și dorința M. S. Regelui încredințând d-lui General Prezan, misiunea de a forma un guvern de concentrare.

Guvernul național, dorit de Rege și așteptat de țară, nu s'a putut înfăptui din cauza învrăjbirii dintre partide. In consecință, d. Iuliu Maniu, Președintele Partidului Național-Țărănesc, având încrederea deplină a Corpurilor Legiuitoare, a fost chemat de M. S. Regele ca să formeze guvernul, pe care l'a constituit la 13 Iunie 1930, ca guvern de partid.

Fără a prejudeca opera pe care ar putea-o realiza guvernul d-lui Iuliu Maniu, „Liga Apărării Naționale Creștine", își exprimă încă odată convingerea că partidele nu sunt în stare să dea satisfacție intereselor superioare ale nației românești, compromise de guvernarea partidelor.

„Liga Apărării Naționale Creștine", nu vede altă ieșire din situația primejdioasă în care se află țara, decât ca politicei de partid să i se substitue, fără întârziere, o politică națională unitară, pe baza unui program comun de reforme necesare, asupra cărora partidele să cadă de acord. Sau, să le fie impus. Altfel, națiа românească este primejduită în existența ei.

Programul comun ce se impune în ceasul acesta reclamă numai decât realizarea următoarelor îmbunătățiri:

Refacerea finanțelor Statului prin cele mai stricte economii, cu oprirea împrumuturilor oneroase și a zălogirei de bunuri și servicii publice, incompatibile cu suveranitatea națională.

Restabilirea agriculturii ca bază a economiei naționale, asigurându-i prețuri remunerătoare pentru productele sale.

Reprimarea camatei, cu suspendarea imediată a execuțiilor silite, până la alte măsuri.

Desființarea cartelurilor parazitare, cari scumpesc viața.

Echilibrarea prețurilor industriei cu prețurile agriculturii.

Combaterea alcoolismului, prin introducerea monopolului vânzării alcoolului.

Oprirea invaziei jidanilor, cari au prefăcut România în teritoriu colonial jidănesc, silind pe Români să emigreze.

Urmărirea paraziților cari împing la disperare poporația satelor, cu deosebire în Maramureș, Bucovoina, Basarabia și Vechea-Moldovă.

Naționalizarea orașelor României, prin ocrotirea elementelor românești.

Lucrând la realizarea programului său mai larg, „Liga Apărării Naționale Creștine", crede că refacerea țării nu este posibilă fără aceste măsuri generale, imediate, pe cari guvernul d-lui Iuliu Maniu are datoria a le înfăptui.

„Liga Apărării Naționale Creștine", conștientă de înalta ei chemare înlăuntrul organizației politice a Statului românesc sfâșiat de vrăjmășirea partidelor și copleșit de jidani, își va continua opera sa de unificare și de rezistență națională, în jurul principiilor sale constitutive: *HRISTOS, REGELE, NAȚIUNEA.*

ROMÂNIA A ROMÂNILOR!

A. C. CUZA,
deputat de Roman.

Noua Domnie

In sfârșit, iată că Bunul Dumnezeu, — ocrotitorul de totdeauna al neamului românesc — ne-a ajutat că, *într'o singură noapte*, toată turbureala și toată ciața groasă ce învăluise țara de nu-și mai găsea nimeni cărarea și nu mai putea vedea nici măcar la un pas înainte, s'a ridicat brusc, a dispărut fără urmă și... țara și-a regăsit calea, pe care o rătăcise încă de acum 4 ani trecuți.

Ca unul care cunosoc încă din frageda Copilărie pe actualul nostru *Rege Carol II*, am toată și deplina credință, că El va ști face ca răutățile, ce se încuibase la noi, *„și-au trăit traiul"*. De asemenea sânt pe deplin încredințat că, *Cinstea* își va relua locul de odinioară; iar furturile, jafurile în averea statului, ca și necredința — *mai ales necredința în serviciu* — care se întronase în toate birourile de sus și până jos, vor rămâne numai ca o tristă amintire!...

Liniștea absolută sub care — într'o singură noapte — s'au făcut atâtea mari schimbări și prefaceri în organismul țărei și care în alte părți ar fi dat loc la mari sbuciumări și chiar revolte, dovedesc până la evidența că, tot poporul nostru începând dela Vlădici și până la opincă este plin de cumințenie și de înțelepciune.

Că — în trecut — se vor fi comis unele greșeli și de-o parte și de alta, lucrul este foarte omenesc. Noi însă — toți — să mulțumim azi lui Dumnezeu că totul a fost... ceva... trecător!...

Rigiditatea exemplară și curățenia trupească și sufletească pe care „Bunicul Carol I" a știut, să o sădească în inima și în sufletul actualului nostru suveran, încă din primii ani ai copilăriei lui, îmi amintesc o mică istorioară pe care o cred azi vrednică, să fie cunoscută și știută de toată țara.

La vârsta de 2—3 ani — ca orice copil — micul Prinț Carol simțea o mare plăcere și bucurie atunci când — imediat ce se ivea în ușa

© BCU CLUJ

palatului din București, sau a celui dela Cotroceni — gazda palatului îi da onorul, iar cornistul sună. Repezeciunea cu care soldații își luau armele dela rastel, graba cu care se aliniau, precum și comanda ofițerului aceea de *„prezentați arma"*, mișcare, care pe atunci se făcea cu tact și cu preciziune scânteetoare, precum și sunetul cornistului, procurau micului prinț copil o deosebită plăcere și o mare bucurie și ca consecință în micuța lui judecată, căuta cât mai dese ocaziuni, să-și satisfacă aceasta nevinovată plăcere.

Dar, într'o dimineață ofițerul comandant al gardei este chemat sus în palat și... ce-o fi făcut el acolo, nu se știe. Tot ce se știe este că, curând apoi copilul prinț apare în ușa paltului și părându-i-se că nu este observat, începe să facă unele mișcări de așa natură, ca să fie bine văzut și cunoscut, dar garda palatului rămâne liniștită la locul ei... Micul prinț surprins de așa neatenție a gardei, trimite chiar pe D. Nae[1]). să vestească pe ofițerul de gardă că, este chiar el — prințul — să iasă garda afară... totuși ofițerul se prefăcea că nu-l vede, nu-l cunoaște și atât soldații din gardă, cât și cornistul rămâneau liniștiți în camera lor de serviciu.

Copilul prinț deși îmbrăcat cam sumar, totuși crezând că Nae n'a lămurit bine pe ofițer, își ia inimioara în dinți și urmat de Nae, se apropie de ofițerul de gardă, ca să-l vadă bine, să-l cunoască.... dar ofițerul continua de ași fuma liniștit țigara. Îl privi chiar de 2-3 ori drept în ochi, dar garda tot nu mișcă.

Acest fapt de neatenție a ofițerului și a gardei atât de mult a atins sufletul copilului prinț, în cât a început să plângă cu lacrămi. Apoi repede se desparte și de credinciosul lui Nae și în fuga mare urcă scările palatului și nu se oprește decât în camera *„unchiului"*, căruia plângând cu suspin, îi spune că azi garda nu i-a dat onorul...

Vai, cum se poate una ca asta, îi zice Unchiul? apoi, luându-l pe genunchi, începe să-l mângâe, ca să-l împace și tot mângâindu-l, îl apucă de mânuță și începe să-i o examineze cu atenție, privind-o când pe față, când pe dos și de o dată uitându-se în ochii plini de lacrămi al micului prinț, îi zice:

„Ai făcut tu bae azi?

„Nu, răspunse copilul suspinând.

„Apoi, asta e pricina, zise „Unchiul" Carol. *Garda știe că un prinț mic, ca tine, dacă nu face bae dimineața miroase și.... necurățeniei... garda nu-i dă onor!...*

Micul prinț ridică capul și se uită drept în ochii „Unchiului" și după un minut de gândire, se desface repede din brațele „Unchiului" și tot în fuga mare se duce în camera lui, se desbracă și se aruncă în bae... și imediat ce a fost șters și îmbrăcat, se și arată în ușa palatului.

De astădată garda cu toată graba și cu sgomotul obicinuit al comandei: *Prezentați arma*, îi dă onorul; iar cornistul sună cu toată puterea plămânilor lui.

Plin de bucurie copilul prinț aleargă din nou sus la „Unchiul" și îi spune că, *acum garda i-a dat onorul*.....

Astfel știa înțeleptul rege Carol I să-și crească nepotul. Și atâta timp cât a trăit El, nimeni n'a avut a se plânge sau a înregistrat un cât de mic act greșit al nepotului său!

Și dacă acum vom raporta această mică istorioară a prințului copil la cele petrecute — ca în poveste — cu ocazia urcărei pe Tron al Regelui Carol II, eu — în bătrânețea mea — am toată credința ne strămutată că pasul acesta va însemna *un bun augur*, pentru tot neamul românesc.

Să nu uităm apoi că părintele său întregitorul neamului nemuritorul rege Ferdinand, a fost acela care l'a inițiat cu deamănuntul și l'a identificat în toate lucrările de stat, așa că azi își cunoaște rolul în perfecție.

Un prim pas măreț și de admirat îl găsim chiar în primul său discurs ținut în fața adunării plenare a Corpurilor Legiuitoare, când cu toată oboseala trupească suferită într'un lung voiaj neobicinuit de greu pe calea aerului, și cu toată sbuciumara sufletească în care se găsea, a știut totuși, să se ridice singur și absolut necălăuzit de nimeni, deasupra tuturor așteptărilor...

Am ferma credință că — pe viitor — toți bancherii străini și locali, ca și toți pretinșii conducători ai diferitelor neamuri minoritare din interiorul țărei și în particular acei ai poporului evreesc, nu vor mai intra în palatul regal ca în casa lor proprie, ci cu sfială vădită și cu tichia de pe creasta Capului... lăsați la... garderobă!...

De asemeni toate felurile de minorități din țară, care începuse ași cam lua nasul la purtare... am credință tare că, în regele Carol II, vor găsi pe omul căruia nimeni nu-i poate sufla în bors!...

Gestul său măreț, nobil și mai mult decât regesc făcut cu Vrednica lui Soție așezând-o acolo unde îi era locul, precum și acela, de a se împăca cu memoria tuturor marilor sfetnici ai Coroanei, dovedesc până la evidență că *înțelepciunea proverbială a „Unchiului Carol I"* care l'a crescut de mic copil și care dintr'un mic și necunoscut principat românesc a știut să facă o țară puternică și un regat respectat și invidiat de toată lumea și în special de vecini, *a trecut în sângele și în sufletul nepotului*. Și aceasta este cea mai mare chezășie că, sub domnia lui Carol II poporul românesc va prospera și înflori.

General TARNOSCHI.
— Iași —

[1]) Dl. Nae era un bătrân și credincios servitor al palatului și, fiind dotat de natură cu un exterior plăcut, deși avea nasul cam prea mare și mai cunoscând și multe istorioare hazlii, pe care i le nara prințului copil, era foarte iubit de dânsul. Intr'o zi a povestit micului prinț și istorioara cu *Ovreiul fricos*, care vrând să facă pe voinicosul, a încalicat și el un cal, pe care neputându-l stăpâni, l'a trântit tocmai în mijlocul unui lac murdar. Ovreiul pe lângă că, i-a murdărit hainele, dar s'au zărit și stropi de apă murdară pe obraz și de aceia — azi — toți jidani au pistrui pe față. Copilul prinț făcea mult haz de Nae și mai ales când jucându-se prin grădina palatului, îl punea călare pe gâtul lui și îi arăta cum merge calul în galop.

Români!

Dacă voiți să vă luminați asupra primejdiei franc-masonice, citiți

„Buletinul

„ANTI-JUDEO-MASONIC"

Organ al institutului de cercetări judeo-masonice.

Str. CAROL Nr. 9.

BUCUREȘTI.

© BCU CLUJ

Intrarea oprită

Un fapt semnificativ şi concludent se întâmplă cu Jidanii: nu mai sunt primiţi în Palestina [1]).

Iluziile răposatului lord Balfour *se spulberă, prin această interdicţie oficială, în ultima lor rămăşiţă.*

Un deceniu de experienţă i-a luminat în fine şi pe Englezi.

Au înţeles cu cine au a face: cu un element cotropitor, parazitar, răsvrătitor şi costisitor. *De aceia, în sfârşit, Marea Britanie a oprit imigraţia Jidanilor în Palestina.*

Element cotropitor: *Jidanii trebuiau de mult opriţi a desrădăcina* [2]) *pe Arabii, cari locuesc de veacuri şi cari au dovedit, prin măcelurile recente, că nu se lasă a fi isgoniţi din căminurile lor.*

Element parazitar: *Jidanii nu au sporit producţia prin muncă proprie, aducând înflorirea economică generală în Palestina, căci altfel nu ar fi produs criza şi nemulţumirea generală. Ci, paraziţi* [3]), *trăind pe spinarea Arabilor de baştină, au cauzat scumpirea traiului, deci sărăcia crescândă, din care a urmat scuturătura firească, în violenţa ei, a populaţiei autohtone spre a se scăpa de parazitismul Jidanilor, proaspăt sosiţi.*

Element răsvrătitor: *Jidanii au adus în Palestina ideile destructive ale comunismului, ale disprețului de tradiţie şi de ordine socială, ale disoluţiei moravurilor prin fapte destrăbălate şi literatură pornografică* [4]).

Element costisitor: *s'au dovedit Jidanii, pentru bugetul Marei Britanii, care trebue să întreţină o armată numeroasă spre a păzi, de furia Arabilor, pe Jidanii cotropitori, paraziţari şi răsvrătitori.*

S'au dovedit de două ori TRÂNTORI, protejaţii dela 1917 ai lordului Balfour: odată *pe spinarea Arabului muncitor,* a două oară *pe seama bugetului britanic.*

In fine Anglia inaugurează altă politică; tradiţionala Anglie, cea iubitoare de Iudei, cumpănindu-şi interesele la lumina realităţii, pe care începe a o cunoaşte, închide Porţile Palestinei în faţa Sioniştilor dornici de a-şi continua, în valea Iordanului, viaţa paraziţară din Europa.

Înţelegi, domnule cititor, cum din acest fapt lumină se face tot mai vie, tot mai largă, asupra problemei Jidoveşti? şi cum noi Românii avem deplină dreptate, când luptăm cu forţe crescânde contra neamului de paraziţi, de care se scutură, cine? cel mai fidel tovarăş al Jidovimei depe glob: Englezii; şi unde? chiar în ţara aspiraţiilor milenare şi a amintirilor străbune: în Palestina.

DOMNILOR LUPTĂTORI NAŢIONALIŞTI CREŞTINI. CONTINUAŢI LUPTA ŞI SPORIŢI-VĂ PUTERILE: SUNTEM IN RITMUL ISTORIEI UNIVERSALE [5]).

I. C. CĂTUNEANU.

---

[1]) In ziarul *Universul* din 2 Iunie 1930, citim următoarea informaţie:

„Evreii români şi Palestina. In urma consfătuirilor între fruntaşii populaţiei evreeşti din Capitală, s'a hotărît ţinerea unei întruniri de protestare, convocată de către toate organizaţiile centrale evreeşti sioniste. Intrunirea, care va lua caracterul unei mari manifestaţii populare pentru Palestina şi de protestare împotriva demersului Angliei de a opri imigraţia în Palestina, se va ţine Duminică 1 Iunie ora 10 dimineaţa în sala Tomis. Vor lua cuvântul, între alţii, d-nii senator şef-rabin dr. I. Niemirover. Elv Berkowitz, Adolf Bernhardt dr. Fildermann, av. Napoleon Arie, dr. S. I. Stern etc."

[2]) In conferinţa ţinută la Roma în Maiu 1922 de Patriarhul latin al Ierusalimului, de Monseniorul *Barlassina*, se arată planul de eliminare progresivă a Arabilor, cari vor pleca „după ce vor fi servit de hamali la instalarea Jidanilor". Cf. *Roger Lambelin*, L'impérialisme d'Israël, Paris, 1924, pag. 274.

[3]) Vezi rezumatul raportului, întocmit în 1926 de Dr. *Henry S. Pritchett*, membru al Fondaţiei Carnegie pentru Pacea Internaţională, publicat sub îngrijirea Dr. Nicolas Murray, Preşedinte al Universităţii Columbia, care rezumat se află în *Roger Lambelin*, Les Victoires d'Israël, Paris, 1928, pag. 118—19.

In acel raport se spune textual: *„dacă Palestina ar fi golită de Arabi şi nu ar avea decât locuitori Jidani, aceştia nu ar trage nici un folos"*. Evident: parazitul trebue să aibă alături fiinţa din spinarea căruia vieţuieşte.

[4]) Reproduc din conferinţa Monseniorului Barlassina, mai sus menţionată, următorul fragment:

„Din timpul Turcilor legea şi autorităţile au interzis a se întreţine case rău famate (bordeluri) în special la Ierusalim, la Betleem, la Nazaret; acum scurt după ocupaţia, care a avut loc la 1 August 1918, s'a autorizat înfiinţarea câtorva asemenea case în Ierusalim — lucru ne mai văzut! Mai târziu Sir Herbert Samuel (bineînţeles *Jidan*). *a desfiinţat prin ordonanta din 3 Februarie 1921, Gazetta Oficiala No. 37, toate restricţiunile anterioare, si-a permis oricui să deschide stabilimente de prostituţie în orice loc ar voi. Această permisiune a fost întinsă în afară de Ierusalim la Iaffa, Gaza, Bersabe, Ramleh, Betleem, Caiffa"*. Mai departe patriarhul latin spune: *„Iată ce fac Sioniştii din nenorocita Tară Sfintă. Lumea creştină ar trebui să se revolte si să nu tolereze mai departe asemenea profanare a pământului stropit cu sângele Mântuitorului"*.

Azi, turma inconştientă a Jidoviţilor ori a ignoranţilor în materie, trăeşte prostită de presă, ori robită de puterea banului, ambele dominate de Jidani.

[5]) Cine se îndoeşte de exactitatea acestei expresii, să citească, spre a se lămuri şi a vedea proporţiile problemei Jidoveşti, cartea scrisă în englezeşte, care face o profundă impresie în lumea anglosaxonă, cartea scrisă la 1927 de *Hillaire Belloc*, şi tradusă în limba germană de Theodor Haecker, unde se vorbeşte de o actuală „ofensivă generală" contra Jidanilor, ca un fenomen istoric, ce nu se mai poate nici ignora, nici tăgădui.

Românul

I.

Sînt viţă din trunchiul strămoşilor mei,
Sînt suflet din sufletul ţării,
Sînt granit din munţii sălbateci şi grei
Sînt fulger din trăsnetul zării.

© BCU CLUJ

II.

Sînt lacrămi din plânsul martirilor morţi
Pe câmpuri albite de oase —
Sînt jalea ce veacuri bătut-a la porţi
In zile pustii, viforoase.

III.

Sînt soare ce râde, sînt nour ce plânge
C'am râs şi am plâns cu pribegii —
Sînt spada credinţii ce moartea o'nfrânge
Sînt scutul dreptăţii şi-a legii.

IV.

Sînt foc care arde, sînt apă ce stânge
C'am ars şi am stâns suferinţi —
Sînt lume de visuri, sînt lume de sânge,
Sînt chinul trăit de părinţi!

Cetiţi, vă rog, fraţi români, cetiţi fraţi preoţi şi învăţători, luminători ai poporului, citiţi şi recitiţi această poezie „Românul", ce am găsit-o într'o faoe naţionalistă, în „Apărarea Naţională" dela Iaşi (Moldova), condusă de neînfricatul şi Marele Apostol al Românismului dl. profesor *A. C. Cuza,* nepotul domnitorul Cuza cel care la 1864 după ce a desrobit pe ţărani, dându-le moşiile călugărilor greci dela mănăstiri şi o parte din ale boierilor, a luat drumul pribegiei isgonit de boieri, murind în ţări streine...; şi pătrundeţi-vă de fiorul răspunderii ce-l aveţi în poporul acesta de Români ţărani, în care trăiţi ca zişi luminători, şi pătrundeţi-vă cu toţii până în cele mai ascunse fibre sufleteşti, cine este Românul, cine este ţăranul Român, acesta cu care trăim noi azi, robul gliei şi al cerului..., robul firei aspre...

Avem cu toţii o mare datorie către acest suflet de Român şi de ţăran român, căci acesta este adevăratul român, ŢĂRANUL, acel legat de glia strămoşească, nu oraşele cari la noi în România în mare parte s'au înstreinat dela românism, făcând loc jidanilor, bulgarilor, grecilor, ungurilor, nemţilor şi altor streini, cari s'au aşăzat ca nişte păduchi şi lipitori în centrul ţării, la răspântii, la răscruci, în centrele mari, pe unde trec mulţimile de oameni, pentru a-i stoarce şi a le suge vlaga în folosul lor şi în paguba celor de un neam cu noi, românesc; *avem cu toţii o mare datorie către acest neam de ţărani români.*

Lăsaţi dinadins fără învăţătură de grecii şi streinii conducători, ca să nu se deştepte boul; prostit şi zăpăcit, alcoolizat de toţi streinii şi mai ales de jidovi, cari au sute de fabrici de spirt, în care schimbă cerealele şi chiar lemnul făcând spirtul metilic cel otrăvitor de moarte, şi din cari băuturi ei nu beau de loc, ci le întrebuinţează ca o armă destrugătoare de Neam împotriva acestui ţăran român, răbdător, blând şi neştiutor, pentru a-l idioţi în generaţii şi a-i fură astfel moşia cea mănoasă, căci numai *bogăţia pământului nostru românesc a atras atâţea streini aci,* dela Turci şi Tătari, până la Greci şi Jidanii de azi: *pământ plin de păduri, de aur, de petrol, de sare, pământ mănos şi roditor, cum nu sînt multe pe alte ţări...*

O crimă facem; cea mai mare crimă faţă de Neam, preoţi şi învăţători şi toţi cari pricepem lupta care o dau streinii pentru acaparerea bogăţiilor acestei scumpe ţări, că mai stăm în cluburi, în cluburile politice şi ascultăm ce se spune acolo tocmai de cei interesaţi la subjugarea acestei patrii...

Eşiţi afară fraţilor! Eşiţi afară din cluburi. Nu mai ascultaţi de ele, căci ele sînt cultivate şi întreţinute de streinii neamului, cari vor să ne hrănească cu alcool, cu sărăcie, cu ură şi invidie între noi fraţii — nu vedeţi răutatea şi veninul ce au adus în sate partidele politice, cari sînt cultivate de jidani şi jidoviţi, anume pentru a ne rătăci, a ne învrăjbi între noi şi a săpă unirea şi frăţia românească?

Eşiţi afară! Veniţi în mijlocul ţăranilor acestora Români, năcăjiţi de veacuri, căci numai de năcaz au avut parte sărmanii!

Veniţi să ne înfrăţim cu ei! Să piară duşmănia şi răutatea dintre noi! Să piară partidele politice cele jidovite! Să cultivăm o singură frăţie românească!

Ne-au dat boierii drept de vot şi la alegeri ne-au dat rachiu şi ciomege să ne zăpăcească şi să ne silească să votăm hoţii şi nemernicii! *Nu ne mai trebue! Ducă-se pe pustii, ca necuratul... Ţăranul Român n'are nevoe de politică, ba încă de aşa politică de răutate, ciomăgeală şi duşmănie între fraţi. Ţăranul Român are nevoe de învăţătură curată, sinceră, luminată, dela inimă pornită şi la inimă ajunsă, şi aceasta trebue să i-o daţi voi, luminători ai satelor şi de aceia ieşiţi din cluburi, căci cât veţi fi acolo, le veţi da sărmanilor numai veşin, minciuni şi ciomege şi rachiu jidănesc...*

Ţăranul Român are nevoe de ajutor ieftin, bani efteni, nu cămătăreşti dela băncile boiereşti şi jidăneşti. *Ţăranul Român are nevoe de maşini agricole, pe care Statul trebue să le aducă în fiecare sat, pe bani iefteni sau pe aşteptare;* să nu fie sat cât de mic unde să nu fie câteva pluguri, tractoare cari răstoarnă adânc brazda, semănători cât de multe şi secerători şi prăşitoare...

Aceasta e politica de care are nevoie ţăranul Român; acesta este votul ţăranului; pe aceasta să i-l dăm; nu aşa să-i spunem minciuni la alegeri, şi apoi după alegeri, nici o faptă bună din cele arătate până aci.

Înţelege oare tânărul nostru Rege Carol II-lea, cel ce a umblat în pribegie 4 ani de zile, isgonit de hoţia boerească, înţelege El aceste nevoi ale ţăranilor Român?

Să dea Dumnezeu să înţeleagă. Şi noi credem că prin inteligenţa, voinţa şi suferinţa Lui, El Măritul Rege de azi înţelege şi simte sufletul ţăranului Român.

Mai înainte de toţi însă trebue să înţelegem noi, luminătorii, conducătorii lui fireşti, cari trăim cu el.

In fiecare sat o cooperativă: Să ne vindem munca uniţi, şi să cumpărăm ce ne trebue tot uniţi, ca să ne rămâie câştigul nouă, să nu mai ne sugă mereu streinii cari profită de neunirea şi prostia noastră.

Cutremuraţi-vă de fiorul răspunderii, iubiţii mei confraţi, faţă de turmele acestea de ţărani români ce păstoriţi: păstoriţi-le cu iubire sinceră, cu muncă şi vrednicie; spuneţi-le totdeauna adevărul, ADEVĂRUL ADEVĂRAT, CHIAR CU PREŢUL VIEŢII VOASTRE, nu numai al slujbei voastre după care mâncaţi o pâine, şi aceia nea-

© BCU CLUJ

gră, pentru că vă meritați soarta, — primiți plata după muncă —; ia să munciți sincer și cu credință, să vedeți cum v'ar împlini poporul lipsa ce o aveți prin leafa mizeră dela Stat; nu mai căutați să împliniți această lipsă la club, ci căutați să o împliniți DELA POPOR ȘI PRIN POPOR.

Nu vă mișcă pe voi, iubiți confrați, poezia cu care am început?

Ia 'n vedeți! Ce popor conduceți voi:

„Viță din trunchiul străbunilor" ...

„Granit din munții sălbateci și grei" ...

„Fulger din trăsnetul zării".

„Lacrămi din plânsul martirilor morți".

„Pe câmpuri albite de oase —"

„Jalea ce veacuri bătut-a la porți" ...

„In zile pustii, viforoase"...

„Soare ce râde, nour ce plânge"...

„C'am râs și am plâns cu pribegii" —

„Sânt spada credinții ce moartea o 'nfrânge"

„Sînt scutul dreptății și-a legii".

„Sânt foc care arde, sânt apă ce stânge"

„C'am ars și am stâns suferinți" —

„Sânt lume de visuri, sânt lume de sânge",

„Sânt chinul trăit de părinți!"

Iată fraților, ce păstoriți voi! *Iată sufletul de Român, de țăran român: „granit", „fulger", „lacrămi din plânsul martirilor", „jalea ce veacuri bătut-a la porți", „soare ce râde, nour ce plânge", spada credinții, scutul dreptății și-a legii", „foc râde, nour ce plânge", spada credinvisuri, lume de sânge", chinul trăit de părinți" ...*

BLESTEMAT FIE ACEL DINTRE NOI, CARE NICI ACUM NU INTELEGE, NU SIMTE, NU SE DEȘTEAPTĂ, NU SE REDEȘTEAPTĂ!...

Preot IOACHIM C. STĂNESCU
Găvănești — Buzău.

Congresul Județan al Uniunei foștilor Voluntari din județul Cluj

Pe data de 15 Iunie a. c. a fost convocat congresul Uniunei foștilor Voluntari din oraș și județ. Un număr destul de impunător cca. 500 țărani s'au adunat des de dimineață în str. Cogălniceanu, unde locuiește președintele județean Dr. Lazăr Isaicu. De aici s'au împărțit în două grupuri și au asistat la părăstașul în amintirea celor morți pentru Patrie la cele două biserici românești. Adunarea generală s'a deschis la ora 10, fiind de față o delegație din partea comitetului central în frunte cu dl. Dr. V. Deleu, dl. primar Dr. T. Mihali, viceprimar Tuffli și alți oaspeți.

Președintele local deschide adunarea, dă cuvânt oaspeților, cari în cuvântări călduroase salută pe aceia cari de bună voe, pentru nimic și-au oferit totul pentru înfăptuirea României-Mari. Fiind ocazia potrivită președintele Dr. V. Deleu dă delegație d-lui Dr. V. Pop, care cetește dela balconul primăriei următoarea telegramă omagială trimeasă M. S. Regele Carol II:

Majestății Sale Regelui Carol II.

Uniunea foștilor Voluntari din Ardeal și Bucovina uniți cu legionarii din gărzile naționale din Transilvania, depun omagiile de credință până la moarte la picioarele gloriosului Tron felicitând cu entuziasm fericita urcare pe Tron a Majestății Voastre, Viteazul și Adoratul nostru președinte de onoare rugând pe Majestatea Voastră de a acorda și pe viitor prea grațioasa solicitudine, urăm din sufletul nostru călit în războiu și pace să duceți la isbândă consolidarea scumpei noastre Patrii vecinic unită dela Nistru la Tisa dela Maramureș la Dunăre și Mare și să realizați integral idealul național prin desrobirea românilor încă subjugați.

Punând la dispoziție viețile și brațele noastre prea supuși și prea devotați soldați.

Pentru comitet.

Dr. Victor Deleu, deputat, președinte, Dr. Valeriu Pop vice-președinte, Dr. Niculae Cărpinișan secretar general, Dr. Amos Frâncu fost tribun, membru în Comitet, Dr. Petre Meteș, Dr. Lauriam Gabor, Mihai Guiu, căp. înv. Emil Șiancu, Dr. Lazăr Isaicu.

Cetirea telegramei a fost primită cu o furtună de aplauze.

Apoi a urmat telegrama trimisă din partea comitetului local și județean, care a convocat adunarea. Dl. Dr. Lazăr Isaicu președintele organizației Cluj după câteva cuvinte înflăcărate cetește următoarea telegramă:

Majestății Sale Regelui Carol II.
București.

Sire, Uniunea Foștilor Voluntari Despărțământul Cluj, întrunit în congres județean aduce omagiile sale de neclintit devotament cătră Majestatea Voastră eroicul nostru Președinte de onoare. Din fericitul prilej al glorioasei urcări pe Tronul nemuritorilor înaintași Vă asigură de nețărmurita supunere și credință a voluntarilor și legionarilor gardiști cătră Tronul Majestății Voastre simbolul Unirei eterne.

Precum în trecutul sângeros așa și în prezentul înălțător voluntarii și legionarii doresc și imploară pe Majestatea Voastră a fi considerați ca o rezervă nesecată în lupte pentru desăvârșirea idealului național și sunt gata în orice vreme de a urma neconoditionat ordinele Majestății Voastre. Să trăiți Majestate.

Președintele adunării:
Dr. Lazăr Isaicu.

In urale nesfârșite de „să trăiască Regele Carol II" a fost acoperite ultimele fraze. Muzica a intonat „Trăiască Regele" pe care asistența o asculta cu sfințenie și entuziasm. A urmat o defilare cu drapelul Uniunei și muzica în frunte apoi toată asistența s'a întors în sala de ședințe a primăriei unde s'au ținut desbaterile.

Președintele Dl. Dr. Lazăr Isaicu a deschis adunarea printr'o călduroasă cuvântare dând cuvântul d-lui prefect *Dr. Adam Popa*. Domnia sa salută congresul în numele autorităților, — însuși fiind fost voluntar — în călduroase cuvinte și între altele promite, că va fi la îndemâna camarazilor foști voluntari oricând vor avea lipsă de concursul Domniei Sale.

Dl. Dr. *Cloșca Iuga* salută congresul în numele asociației I. O. V. Dl. președinte mulțumește salutărilor călduroase, apoi procedează la darea de seamă a activității de pe anul trecut. *In anul încheiat* s'a desăvârșit organizarea întregului județ înscrind pe toți, cari la apelurile făcute au răspuns. S'a făcut un memoriu despre toate doleanțele foștilor voluntari și gardiști, care s'a înaintat Inaltului guvern. In decursul anului s'a protestat contra pensionării funcționarilor unguri, cari nu au depus jurământul. S'a intervenit la autorități pentru indivizi aparte pentru diferite ne-

© BCU CLUJ

cazuri. Rezultate pozitive au fost puţine. Tot în acest an desfiinţându-se „Frăţia de Cruce", dl. Dr. Amos Frâncu tribunul din 1918 a pus la dispoziţia organizaţiei Cluj U. f. V. un libel de 4000 Lei, fondul numitei asociaţii cu indicaţia ca să-şi mărească acest fond şi să ridice o statuie lui Mihaiu Viteazul la Cluj. Organizaţia U. f. V. Cluj şi-a luat acest angajament. Tot dl. Dr. A. Frâncu în ultima şedinţă de comitet a dat sugestia, ca organizaţia Cluj să se ocupe cu ridicarea unui monument în amintirea martirilor din comuna Beliş, ceia ce s'a admis. Delegaţii din comitet în fiecare săptămână au mers la Directoratul ministerial al Ardealului pentru tot felul de doleanţe. S'au înaintat cca. 40—50 petiţii la autorităţi pentru năcazurile foştilor voluntari. In diferite rânduri s'au ocupat de chestiunile agrare şi de loturile de casă, cari urmează să să soluţioneze în anul în curs.

Se face apelul foştilor voluntari din alte judeţe prezenţi la adunare. Se constată prezenţa delegaţilor din plasa Iara jud. Turda în frunte cu neobositul lor preşedinte. *Ioan Corb* ţăran din Făgeţeul Ierii, delegatul comunelor Ilvamică, Ilva-mare, şi Pleşu din judeţul Năsăud Ioan Doboca, având procură ceteşte un salut al camarazilor de acolo. Mai sunt delegaţi din judeţul Someş, Satumare, Bihor şi Alba.

Dl. preşedinte anunţă adunarea, că are permisiunea verbală a dlui preş. al comitetului central Dr. V. Deleu, ca să organizeze şi pe voluntarii din alte judeţe, cari doresc să se afilieze oroganizaţiei judeţului Cluj. La urmă mulţumeşte camarazilr din comitet pentru munca depusă şi cere onoratei adumăriaprobarea raportului. Cu un ropot de aplauze frenetic este primit raportul comitetului.

Dl. *Dr. V. Deleu* preşedintele comitetului central cere cuvântul. Dsa afirmă că guvernul actual are cele mai bune intenţii pentru foştii voluntari şi că acum se va vota o lege în folosul voluntarilor. Are speranţa că doleanţele puse în memoriu vor fi satisfăcute şi anume: li se va da preferinţă la împărţirea rezervelor de stat, apoi slujbele de stat, când se va pune la cale colonizarea voluntarii cei dintâiu vor fi luaţi în seamă. Dsa ca deputat şi mare corifeu în actuala guvernare dă mari speranţe de reuşită la cererile înaintate. Felicită actualul comitet şi în special pe preşedintele Dr. L. Isaicu pentru marile realizări obţinute într'un an de zile, lucru ce nu s'a realizat în alte părţi, şi promite şi dsa, că va fi la dispoziţia tuturor când va fi lipsă.

Dl. Ştefan Peneş într'o cuvântare plină de căldură camaraderească aduce elogii conducătorilor organizaţiei în frunte cu preşedintele Dr. Lazăr Isaica care necruţând timp şi oboseală, lucrând în timpul liber şi uneori când se cerea neglijându-şi propriile interese s'a devotat cu totul intereselor foştilor voluntari, organizând deoparte, intervenind de altă parte pentru toţi deopotrivă, însufleţind pentru ideia de fost voluntar, care este cea mai pură expresie a ideii de Patrie. Aduce elogii dlor din comitet dlui Dr. *Ciurdariu* care în diferite rânduri a pledat la judecătorie pentru foştii voluntari în chestii agrare, dlui Dr. *Joe Gherman* care în calitate de subprefect şi el fost voluntar a stat la dispoziţia foşotilr săi camarazi, apoi dlor *căp. înv. E. Siancu,* Mihai Guiu, Dr. A. Istrate şi Profesor Sofonea pentru munca depusă . Face apel către deputaţii şi senatorii foşti voluntari să-şi aducă aminte cel puţin acum cât de târziu de foştii lor camarazi.

Dl. *Căpitan Şiancu* face raportul despre situaţia financiară cetind numele donatoroilr şi a celor ce şi-au plătit cotizaţia.

Dl *preşedinte Dr. Isaicu* mulţumind adunării pentru încredinţarea dată prezintă demisia comitetului şi propune compunerea unei comisii de candidare.

Dl Dr.*Laurian Gabor* face propunerea ca adunarea să însărcineze comitetul actual cu conducerea şi pe mai departe a organizaţiei Cluj. Propunerea dlui Dr. Gabor este primită cu o furtună de aplauze şi urale de către congresişti.

Dl. Preş.*Dr. Isaicu* cere adunării plenipotenţa de a putea complecta comitetul cum crede de cuviinţă, cooptând membrii noi în locul celor ce şi-au dat demisia şi în locul celor ce şi-au declinat calitatea de a mai rămânea în comitet, adunarea dă cu toată încrederea această plenipotenţă.

La propuneri şi interpelări dl. conosilier eparhial Dr.*Vasile Sava* propune ca şi pe mai departe să se ceară pământ pentru foştii voluntari din rezervele de stat, iar pentru o mai solidă strângere a rândurilor să se facă toate cele posibile pentru scoateorea gazetei voluntarilor.

Dl. *Ion Munteanu* fost voluntar, maiestru turnător vorbeşte despre drepturile voluntarilor cerând 50 % reducere pe căile ferate şi pensii pentru voluntarii, cari au trecut de 50 ani, dacă s'au găsit bani pentru funcţionarii unguri cari n'au depus jurământul de credinţă şi acum cu mai mare febrilitate sapă la temelia statului nostru.

Dl. preş. Dr. *Isaicu* închide adunarea mulţumind participanţilor.

Pentru după masă a fost proiectată o întorunire camaraderească la pădure, însă din cauza ploii a fost o mică agapă la *„Restaurantul Vadul Moţilor"* proprietatea lui Gheorghe Scorţescu. O animaţie de nedescris a cuprins pe meseni, au avut ocazia camarazii să-şi amintească din vremurile de răsboiu, când cu dragă inimă şi-au oferit totul pentru idealul naţional. De faţă au fost şi foşti ofiţeri voluntari, cari au vrut să cimenteze legăturile de camaraderie între cei dela oraşe şi sate. A luat cuvântul dl. subprefect Dr. *Joe Gherman* unde într'un toast plin de însufleţire îşi aminteşte de colegul său de liceu şi universitate azi preşedintele voluntarilor Dr. Lazăr Isaicu, în cuvinte elogioase le spune camarazilor, că preşedintele atât în liceu, cât şi la Universitate a fost în fruntea mişcărilor naţionale din care motiv a şi fost dat afră din Universitoăţile ungureşti în primăvara anului 1914, persecutat fiind a fugit la Bucureşti unde îl aştepta altă datorie. Dl Dr. Joe Gherman în acele vremuri în numele colegilor săi dela Budapesta i-a trimis o telegramă de felicitare. Indeamnă pe camarazi să fie cu încredere în comitetul condus de Dsa căci toate vor ajunge la bun sfârşit.

Dl. Dr. *Lazăr Isaicu* într'o cuvântare plină de dragoste camaradereasca îi mulţumeşte dlui Dr. Gherman pentru elogoiile aduse, le arată camarazilor, că a fi fost voluntar este cel mai mare lucru, pe care l'a putut ajunge cineva în anii istorici de răsboiu pentru întregirea neamului. Face apel ca toată lumea să fie disciplinată ca în vremurile grele de războiu, ca toată lumea să vadă că suntem tari şi să-şi dea seama odată, că voluntarii au drepturile lor pe cari alţii nu le pot ajunge.

Incheie având nădejde, că în curând voluntarii şi gardiştii îşi vor căpăta drepturile lor şi vor fi respectaţi cum trebuie.

A mai adresat cuvântări înflă-

© BCU CLUJ

cărate dl Iulian Bene, Dumitru Haşiegan, apoi sau cântat cântece patriotice, totul într'o atmosferă de însufleţire cum nu s'a mai văzut.

La orele 5 după masă lumea s'a împrăştiat plină de nădejde şi de mândrie, că ideia de voluntar n'a murit, de aci încolo trebuie să reînvie cu mai multă putere, ca toţi aceia, cari au fost cei dintâi pe câmpul de onoare, azi stau la dispoziţia neamului pentru propoăşirea intereselr româneşti şi înălţarea *Patriei române.*

Majestatea Sa Regele a răspuns omagiilor aduse prin următoarea telegramă: *Dlui Dr. Lazăr Isaicu preşedintele judeţean Cluj. Bucureşti. P. Regal. M. S. Regele vă mulţumeşte călduros pentru bunele urări aduse de dvstră şi Uniunea foştilor voluntari din Departamentul Cluj, Secretar particular* al M. S. Regelui C. Dimitrescu, Având mari speranţe în ajutorul Marelui nostru preşedinte de onoare strigăm din toate piepturile *„Trăiască M. S. Regele Carol al doilea".*

Coresp.

Parastas în amintirea martirilor arşi pe rug în comuna Beliş, în 7 Nov. 1918.

Duminecă 22 Iunie a. c. s'a oficiat un parastas în amintirea moţilor arşi pe rug în comuna Beliş în 7 Noembrie 1918 de călăul Urmánczy, venit dela Budapesta în fruntea alor 100 banditi. Deşi foarte târziu despărţământul Huedin al Astrei a organizat un pelerinaj împreunat cu părăstas în comuna Beliş la data amintită. Din partea autrităţilor a fost de faţă dl. prefect Dr. Adam Popa, dl. Martalogu, din partea presei dl. Avram, dl. Dr. Gociman. Au fost 7 preoţi din satele învecinate, convocaţi de protopopul Huedinului Munteanu. Porţi de triumf au fost aranjate pentru primirea Inalt Preasfinţitului Nicolae Ivan episcop al Vadului şi Feleacului. O mulţime de ţărani aşteptau în comuna Beliş sosirea marelui prelat în frunte cu corul Episcopiei. Un entusiasm de nedescris a cuprins mulţimea cu strigăte de *„Să ne trăiască la mulţi ani"* sosirea Inalt Preasfinţitului. La sosire şi după bineventare Inalt Preasfinţitul s'a întreţinut cu lumea chestionând asupra marilor banditisme petrecute şi asupra stării de nedescris a populaţiei.

Din partea Uniunei foştilor voluntari din jud. Cluj au plecat neînvitaţi dnii: Dr. L. Isaicu preşedinte, dl. E Şiancu, M. Copândean membri în comitet, A Broscoiu, V. Catarig şi P. Butaş.

Ajungând în Beliş, te cuprinde o jale de nedescris. In centru sunt birourile firmei, care exploatează munţii, câteva cârciumi şi pe dealuri ici colo câte o colibă. Peisajul este atât de frumos încât îţi îndulceşte impresia penibilă ce ţi-o dă realitatea. Dacă acest peisaj ar fi presărat cu vile şi cu grădini nu ar avea egal nici în Elveţia untde cei dela noi să îngrămădesc vara cei cu multe parale. Poate frumuseţea regiunei mai întreţine un popor de flămânzi în mijlocul acelor bogăţii. In vale strică ansamblul pitorescului mormanele de brazi, cari în curând vor alimenta pungile nesătule ale spurcăciuniei de jidan ce răspunde la numele de *„baron Groedel"*. Te uiţi la mormanele de brazi cari reprezintă dintr'o lovitură valoarea de 60 milioane, te uiţi şi înghiţi în sec ca cel din urmă sclav... în ţara ta!?!

In 7 Novembrie 1918 călăul Urmánczy nesătul de exploatarea săracilor moţi a venit dela Budapesta cu o bandă de 100 ofiţeri cu 25 mitraliere şi tren blindat, în trăsuri au debarcat prin surprindere la Beliş, unde au împuşcat şi ars pe rug pe cine de-a căzut în cale. Pe toţi iau jefuit de bani şi ce-au avut asupra lor înainte de a-i arunca pe rug. 45 de moţi şi moţoaice au îndurat cele mai grozave chinuri pentru întregirea acestei Patrii, pe care şi azi ne-o pângăresc toate liftele spurcate graţie indolenţei noastre şi lăcomiei oamenilorpolitici cari pactează cu toate liftele spurcate.

Dăm mai jos numele celor arşi pe rug şi al văduvelor şi orfanilor rămaşi pe drumuri.

Din HORIA ARADA J. TURDA:

1. *Costea Avram* ars pe rug, a murit şi soţia sa, a rămas pe drumuri la uşile oamenilor fetiţa *Costea Maria.*

2. *Giurgiu Dumitru al Michii Curtului* ars pe rug, văduva moartă, copiii rămaşi în seama nimănui.

3. *Neag Ioan I. Niculae Jajujuju* ars pe rug. A rămas văduva *Neag Rafila născută Pleşa* şi orfanii *Ion Vasile, Ana* fără nici-o avere, sclavi la Groedel.

4. *Neag Ion I. Neag Gheorghe* împreună cu soţia sa *Rafila* ambii arşi pe rug, a rămas cea mai jalnică orfană fiica lor *Sofia* cântând jalnic de 12 ani cea mai tristă cântare a unui suflet de copilaş pribeag.

6. *Todea Petru a lui Simtion huscor* ars pe rug a rămas pe drumuri la discreţia banditilor exploatatori văduva *Maria născ. Vârciu* cu orfana *Rachilă.*

7. *Lazăr Ana* după ea n'a rămas nimeni să-i plângă cenuşa, noi s'o plângem întreg neamul şi să-i jurăm răsbunare.

8. *Radac Niculae* ars pe rug, a rămas neconsolabilă văduva *Anuţa* cu orfanul *Ghoerghe* fără nici un ajutor.

9. *Neag Savu a Luchii* ars pe rug, a rămas fără nici un ajutor văduva *Ana* orfani nepoţii *Niculae, Iosif, Mariuţa.*

COMUNA BĂLCEŞTI (BELIŞ) jud. Cluj..

10. *Mihuţ Gheorghe* ars pe rug a rămas văduva *Mihuţ Floarea născ. Neag* cu orfanii *Viroana, Păşcuţ, Măriuca şi Sânza* patru guri în seama unor mâini slabe de mamă fără nici un ajutor.

11. *Bâlc Ioan* ars pe rug, a rămas jalnica *Bâlc Măriuţa născ. Neag* şi o orfană fără nici un ajutor *Măriuca, „tătica* a suferit mult dar nimeni nu ne aude jalea".

12. *Tripon Mitru* ars pe rug a rămas văduva *Tripon Ana n. Băraş* cu orfanul *Ioan.*

13. *Simion Poştaş* ars pe rug, a murit şi văduva *Oniţa,* au rămas orfane *Oniţa măr. Marc* şi *Catrina măr. Crainic.*

14. *Bâlc Niculae a Luchii* ars pe rug, a rămas o mamă bătrână *Bâlc Catrina a Luchii,* fără nici un ajutor, îşi plânge jalea singură.

15. *Femeia Vârvara Pop născ. Fort* a rămas soţul *Vasile Popa,* cu orfanii fără mamă *Toader, Ilea, Justina.*

COMUNA VĂLENI Jud. Cluj.

16. *Ioan Vlaic* ars pe rug, a rămas văduva *Catrina* cu orfanul Traian.

© BCU CLUJ

COMUNA MĂNĂSTIRENI
Jud. Cluj.

17. *Dreve Gavril* omorât în Dâmbu-Negrii de călăii lui Urmanczy și jefuit de tot ce a avut asupra lui.

18. *Dreve Ioan (Onuț)* omorât deodată cu cel dintâiu, a rămas văduva *Dreve Anuța născ. Crișan* locuiește acum în comuna Mărișel.

19. *Dreve Gheorghe* și 20. *văduva Neag Maria născ. Trif*, ambii au fost în măcel însă au avut prezența de spirit au sărit în Someș de pe pod dela o înălțime de 10 metri și au scăpat răniți. cel dintâiu în piciorul stg. iar Maria Neag n. Trif în mâna stângă.

COMUNA MĂRIȘEL Jud. Cluj.

21. *Mariș Gheorghe* ars pe rug, a rămas văd. *Silvia Mariș născ. Vâtca* au rămas orfanii *Avram* și *Vasilie*.

Am dat numele acelora, pe cari i-am putut înscrie personal după terminarea serbărilor. Este condamnabil, că autoritățile nu s'au gândit să facă o anchetă minuțioasă să se știe numele, locul nașterei etc. Parcă acuma să dau uitării lucruri în mod oficial, cari ne sguduiau toată ființa noastră națională.

Serviciul religios a fost oficiat de P. S. S. Episcopul Niculae al Vadului și Feleacului, asistat de mai mulți preoți veniți dela Cluj și de preoți din regiune. Răspunsurile au fost date de corul Episcopiei din Cluj.

A început seria cuvântărilor în biserică *P. S. S. Episcopul Ivan* într'o cuvântare plină de căldură și înălțare sufletească, amintește suferințele de veacuri ale acestui neam, suferinți îndurate din partea a fel de fel de barbari, dar sufletul bun și nobil al acestui popor, cu toate suferințele a știut să-și păzească credința, obiceiurile și caracterul național. Vede jalea năpraznică ce stăpânește regiuni pline de bogății, căci acest obidit popor nu e destul că a fost impilat secole dearândul, dar în prajma Unirei sălbăticiunea de Urmánczy și-a făcut ultimul gust, s'a delectat privind svârcolirea oamenilor nevinovați în pârjol. Apoi azi acest popor a căzut pe mâna altor lifte, cari îl flămânzesc până ce de pe altă parte îl jefuie de bogății, termină în speranța, că trebuie să existe oameni de suflet în țara asta, cari să salveze dela foame pe aceia, cari în două rânduri au încercat să desrobească Ardealul: odată cu Horia, și odată cu Iancu! Promite că întrucât îi vor permite bătrânețele să va interesa de soarta celor rămași în urma jalnicilor martiri.

Dl. prefect Dr. Adam Popa într'o cuvântare însuflețită spune, că un neam nu trăiește numai prin cei vii, ci este o legătură organică între cei trecuți la cele veșnice și cei viitori. Martirii sunt aceia, cari mai ales la noi au făcut cei dintâiu pasul spre mult așteptata Unire. Eroii morți pe fronturi sunt aceia, cari ne-au înlesnit nouă cei rămași în viață să putem stăpâni și să ne putem bucura de țara aceasta. Noi însă avem datoria să o consolidăm. Țara ce ne-au dat-o alții cu sângele lor, de urmașii lor să ne îngrijim. Promite o anchetă în chestiunea celor arși pe rug și ajutoare și dreptate pentru văduvele și orfanii rămași.

Dl. protopop Munteanu descrie pe scurt evenimentul petrecut la 7 Nov. 1918 apoi mulțumește doamnelor, cari s'au ostenit din depărtări la această serbare. Mai vorbesc preoții din regiuni. *Dna Georgescu* președinta societății femeilor ortodoxe din Huiedin.

Se oficiază apoi un parastas la modestul monument, o simplă cruce de lemn așezată pe mormântul celor arși pe rug.

La cuvântul *dl. Dr. Isaicu* președintele voluntarilor prin o cuvântare plină de emoție, face apel la sufletele sbuciumate ale acelora, cari au cenușa și oasele în acel mormânt să ne călăuzească sufletele noastre spre binele neamului, în chip de arhangheli cu spadă de foc să se scoboare în sufletele haine ale românilor vânduți lui Iuda și să învârtească spada de foc în inima lor pierdută. Iar noi să ne dăm seama, că mai avem morminte de martiri și eroi pe întreaga întindere a Țării, cari ne vor refuza ca oasele noastre să zacă alături de ale lor, dacă nu ne vom face datoria ce ei ne-o impun. Cere urgenta ajutorare pentru văduvele și orfanii rămași.

Dl. *căp. înv. Șiancu* fost comandantul batalionului de gardiști din regiune, povestește cu multă competință și ciudă cele întâmplate la Beliș. Cum în 4 Noembrie Urmánczy prin „Pesti Hirlap" a făcut apel la o bandă, care să răzbune Ungaria care să prăbușia. Cum a debarcat în Beliș cu mitraliere și arme și ucideau pe cine le eșia în cale. Apoi jefuindu-și singur cu banditii lui castelul propriu s'au dus la Budapesta. Pe ziua de 9 Nov. dela Cluj a plecat Dr. E. Hațieganu Dr. Porutiu, căp. Șiancu. Grândpierre și Kertész și au făcut un proces verbal la fata locului, dar proces verbal a rămas. Cere sechestru peste toată averea ce a rămas dela călăul Urmánczy, cu care să se despăgubească urmașii martirilor din Beliș.

După oficierea parastasului a urmat un banchet, și s'a expediat M. S. Regelui Carol II o telegramă omagială. *Spectator*.

In chestia procesului de contencios pentru anularea afacerii cu Uzinele elecrice din Cluj

De oarece consilierii blocului românesc au fost respinși a limine. ca neavând calitate de reclamanți, de către Curtea de Apel, așa în cât opinia publică nu a putut afla care este fondul procesului intentat de *Blocul* românesc, credem că servim opinia publică a Clujului reproducând textul acțiunii în rândurile de mai jos:

Onorată Curte de Apel,

Pretextându-se vechimea și insuficiența uzinelor electrice ale Municipiului Cluj, Municipiul în temeiul legii pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a intreprinderilor și avuțiilor publice, lege ce a fost promulgată în Monitorul Oficial No. 62 din 16 Martie 1929, a procedat la crearea unei regii mixte în vederea exploatării acestor uzine. Municipiul Cluj a primit o ofertă din partea Societății Minele de Cărbuni din Ardeal, solidarizată cu consorțiul belgian „Electro-Bel" din Bruxeles și înlăturându-se orice altă ofertă, după îndeplinirea aparentă a formalităților prevăzute în lege, Consiliul de Miniștri prin jurnalul Nr. 396 din 14 Martie 1930 aprobă statutele și caetul de sarcini împreună cu evaluarea aporturilor stabilite prin raportul experților și avizul Consiliului superior al administrării intreprinderilor și avuțiilor publice. privitoare la comercializarea uzinelor electrice ale Municipiului Cluj, în forma unei regii mi-

© BCU CLUJ

xte, cu societatea Minele de Cărbuni din Ardeal, solidarizată cu consortiul Belgian „Electro-Bel" din Bruxelles: iar Decretul Regal Nr. 886 din 14 Martie 1930, contrasemnat de Dl Ministru de Interne, aprobă constituirea societăţii în regie mixtă, „Uzinele Electrice" Cluj, pe baza raportului experţilor, a statutelor şi a caetului de sarcini şi autorizâ subscrierea raportului în numerar prevăzut prin statute din partea societăţilor Minele de Cărbuni din Ardeal S. A. din Cluj, şi Electro-Bel S. A. din Bruxelles.

Jurnalul Consiliului de Miniştrii şi Decretul Regal s'au publicat în Nr. 61 din 15 Martie 1930, al Monitorului Oficial, pe care îl anexăm prezentei noastre cereri.

Atât jurnalul Consiliului de Miniştrii cât şi Decretul Regal, cari constitue acte administrative de autoritate, sunt făcute cu călcarea legii, deoarece:

1. In cazul transformărei unei întreprinderi comunale în regie mixtă potrivit art. 84 din Legea pentru organizarea şi administrarea pe bază comercială a întreprinderilor şi avutiilor publice aporturile în natură ale colectivităţii vor fi inventariate şi evaluate prin experţi, în consecinţă inventarierea şi evaluarea sunt condiţiuni şi formalităţi esenţiale, substanţiale, deci nu pot fi omise sau făcute fără respectarea tuturor normelor de exactitate, de precauţiune şi de minuţioasă grijă pentru buna chivernisire a avuţiilor publice.

Având în vedere, că raportul de evaluare şi inventarul se supun Consiliului Superior al Administrării Intreprinderilor şi avuţiilor publice, care îşi dă avizul asupra acestui raport este evident şi în afară de orice discuţie că Consiliul Superior nu poate el însuşi face şi evaluarea şi cenzurarea acestei evaluări.

Constatăm că raportul de evaluare este semnat în calitate de expert de către Dl. Gh. Nicolau, iar avizul Consiliului Superior este semnat de acelasi domn Gh. Nicolau, de astădată în calitate de membru al Consiliului Superior.

Având în vedere, că acest procedeu, adică că aceeaşi persoană să facă lucrările de evaluare şi tot aceeaşi persoană să dea avizul de aprobare, pentru propriile sale lucrări, constitue un caz de evidentă şi crasă incompatibilitate şi aceasta incompatibilitate contravine art. 6 şi 84 din sus menţionata lege, cum şi economiei şi spiritului acestei legi, *intreaga inventariere şi evaluare a aportului în natură a Municipiului Cluj, este lovită de nulitate.*

2. Consilul superior al administrării intreprinderilor şi avuţiilor publice, are un rol şi atribuţii din cele mai însemnate întru îndrumarea exploatărei şi administrărei intreprinderilor şi avuţiei publice. Avizul ce îl dă acest Consiliu Superior potrivit art. 6 din susmenţionata lege asupra proectelor de concesiune şi asupra caetelor de sarcini, cum şi asupra statutelor regiilor mixte şi asupra raportului colectivităţii, este de o însemnătate *esenţială* şi este indispensabil.

Constatăm că oferta pentru transformarea uzinelor electrice ale Municipiului Cluj este făcută de Societatea Minele de Cărbuni din Ardeal. Constatăm din certificatul anexat acestei cereri că Dl. M. Manoilescu este membru în Consiliul de Administraţie şi administratorul delegat al Societăţii Minelor de Cărbuni din Ardeal, care a făcut oferta pentru transformarea uzinelor electrice ale Municipiului în regie mixtă. De alta parte acelaş Domn Mihail Manoilescu este membru şi vicepreşedinte al Consiliului Superior al Administrării intreprinderilor şi avuţiei publice, care a dat avizul favorabil pentru acceptarea suszisei oferte. *Mai mult, Dl. Mihail Manoilescu, în acelaşi timp e administrator delegat al ofertantei şi vice-preşedinte al Consiliului Superior, a semnat avizul favorabil al acestui Consiliu pentru acceptarea ofertei suszisă.*

Dată fiind importanţa rolului şi atribuţiilor Consiliului Superior, dat fiind că avizul Consiliului Superior este o condiţiune şi o formalitate esenţială şi substanţială în procedura de comercializare a intreprinderilor publice, dată fiind inadmisibilitatea şi ilegalitatea incompatibilităţii existente în persoana Dlui Mihail Manoilescu parte interesată şi judecător în acelaş timp, *în fine având în vedere că această incompatibilitate contravine literei şi spiritului legei* pentru comercializarea intreprinderilor publice, avizul Consiliului Superior al Administrării intreprinderilor şi avuţiilor publice, este lovit de nulitate absolută.

3. In principiu valoarea aportului Municipiului stabilită prin expertiză trebuie trecută şi acceptată ca atare în noua societate comercializată. Evaluarea expertilor este însă stranie.

Intradevăr expertii, în ce priveste instalatiile centralei hydro-electrice, afirmă că au determinat valoarea după folosul ce rezultă din exploatarea lor de azi iar pentru celelalte instalatii prin reducerea valorii de investitie proportional cu deprecierea. Pe lângă această metodă de evaluare, Centrala Someşul Rece, inclusiv linia de transport Someşul-Rece Cluj, a fost evaluată în suma totală de Lei 113.464.482. Nu discutăm în fond realitatea, acestei evaluări, însă o consecvenţă elementară ar fi dictat ca această sumă să fie înscrisă complect, drept contravaloare a obiectelor mai sus precizate. Insă experţii au mers mai departe şi asupra evaluării de mai sus au aplicat o nouă reducere întemeiată pe o metodă unică în felul său, ajungându-se printr'un calcul artificial, prin nimic justificat şi absolut neconcludent la micşorarea valorei acestei centrale şi a liniei de transport dela 113.464.482 Lei la 43. 810.000. In atingerea acestui scop se face plecarea dela presumţii şi situaţii ipotetice necorespunzătoare realităţii. Şi anume se face comparaţia între Centrala hydro-electrica actuală fie cu o centrală termo-electrică modernă fără a impune societăţilor solidarizate îndatorirea construirei unei atari centrale moderne, cu motoare Diesel, consumând însă păcură în loc de motorină, fie cu o centrală termo-electrică modernă aşezată la gura unor mine din vecinătatea Municipiului Cluj, furnizând cărbuni de calitate inferioară şi în condiţiuni de preţ avantagioasă, (o aluzie vagă referitoare la investiţiunile eventuale ale societăţilor solidarizate, fără precizare şi obligaţiune fixă). Din calculul ulterior al experţilor rezultă însă, că comparaţia aşa cum este anticipată, rămâne o simplă afirmaţiune, o simplă ipoteză prin nimic justificată. In realitate comparaţia se face numai cu Centrala termo-electrică ipotetică ce ar urma să fie înzestrată cu motoare Diesel, consumând păcură. Experţii întemeiaţi pe aceasta ipoteză şi cu ajutorul unor calcule întortocheate şi prin nimic justificate reduc valoarea acestei părţi de aport a Municipiului Cluj, cu suma de cca. 70.000.000 Lei, astfel că aportul total al Municipiului în loc să fie evaluat la suma rotundă de 177.000.000 rămâne evaluat le extrem de redusă suma globală de 107.000.000

Prin această evaluare ireală expertiza de evaluare violează litera şi spiritul art. 84 din legea pentru comercializarea intreprinderilor publice şi prejudiciază în mod grav interesele Municipiului Cluj, cum şi drepturile cetăţenilor acestui Municipiu.

4. Art. 72 pct. 4 din legea pentru comercializarea intreprinderilor publice dispune că statutele societăţii comercializate trebuie să prevadă vărsemintele şi scadenţa acestor vărsăminte ce incumbă acţionarilor particulari. Ori art. 7 pct. 2 din statute nu respectă şi nu se conformează a-

© BCU CLUJ

cestui text de lege, pentrucă dispune pur şi simplu „*Consiliul de Administraţie va decide* datele când vor trebui făcute vărsămintele restului de capital subscris, în conformitate cu necesităţile de investiţie, dar cel mult în termen de 18 luni".

Legea deci, care nu lasă la latitudinea Consiliului de Administraţie fixarea vărsămintelor şi a scadenţei acestor vărsăminte, *care nu face dependente scadenţele acestor vărsăminte de* necesităţile de investiţie, ci dispune fixarea clară şi categorică în textul statutelor atât a vărsămintelor cât şi a scadenţelor acestor vărsăminte, *a fost evident călcată şi violată.*

5. Obligaţiunile societăţii comercializate nu sunt precizate nici în statute nici în caetul de sarcini. Nu există o precizare în ceace priveşte întreţinerea în bună stare, mărirea şi adaptarea Uzinelor şi instalaţiunilor actuale potrivit cerinţelor moderne.

Nu există în statute şi caetul de sarcini nici o precizare cu privire la furnizarea curentului electric necesar cerinţelor Municipiului şi în ceeace priveşte stabilirea preţului curentului electric.

Nu există *nici o precizare în ceeace priveşte predarea în bună stare a aportului Municipiului după expirarea termenului de concesiune de 50 ani.*

Mai mult *nu se prevede nici un fel de sancţiune de nici o natură pentru neîndeplinirea întocmai a obligaţiunilor vagi şi îndoelnice ale Societăţii Comercializate.*

Toate precizările sunt numai în avantagiul Societăţilor Solidarizate, iar dintre aceste avantagii cea mai importantă este *autorizarea dată în prealabil prin Statut şi caetul de sarcini de a cumpăra curentul electric dela Uzinele din Sorecani, ale Societăţii Minele de Cărbuni din Ardeal.*

Astfel fiind situaţia ce rezultă din statute şi din caetul de sarcini, este inafară de orice îndoială că noua Societate Comercializată (neavând nici o obligaţiune precisă) nu va construi nici o nouă uzină electrică, nu va transforma radical şi potrivit cerinţelor moderne nici uzinele Municipiului deja existente, — dacă va face vre-o investiţie ea va fi numai de formă şi de mântuială, — ci ea se va mărgini la operaţia foarte lucrativă pentru societăţile solidarizate de a cumpăra curentul electric dela Uzinele Societăţii din Sorecani; iar la expirarea termenului de concesiune *Municipiul Cluj, va prelua* uzine antidiluviane, complect ruinate şi deteriorate, prin urmare absolut inutilizabile. Iar dacă Municipiul Cluj, în timpul duratei concesiunii, pentru neîndeplinirea obligaţiunilor din partea Societăţii Comercializate sau a Societăţilor Solidarizate s'ar adresa justiţiei, Municipiul în lipsa oricăror sancţiuni prevăzute în convenţie sau în statute, potrivit codului civil austriac, nu va putea cere decât îndeplinirea şi daune. Un astfel de proces se va judeca ani întregi şi chiar obţinând Municipiul un rezultat favorabil, roadele acestui proces vor fi îndoelnice, pentrucă situaţia materială a Societăţii Minele de Cărbuni din Ardeal este necunoscută şi poate deveni între timp şubredă iar urmărirea faţă de Societatea Electro-Bel avându-şi sediul în străinatate va întâmpina dificultăţi inerente acestui fapt.

Prin urmare stam în faţa unei asociaţii, *în care Municipiul este aproape lipsit de orice avantagiu, iar de partea societaţilor solidarizate sunt toate avantagiile. O adevărată societate Leonină.*

Drept *aceia art. 72 pct. 10 din legea pentru organizarea şi administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor şi avuţiilor publice este violat şi nesocotit.*

6. Potrivit raportului experţilor Uzinele Electrice în anul 1928, au produs o energie totală valorificată de 9.240.198.— KWO. Având în vedere preţurile de valorificare, rezultă pentru Municipiu o incasare brută anuală de cel puţin Lei 70—80.000.000.— Din aceasta incasare brută câştigul net, trebue să se cifreze la cel puţin 30—40.000.000.— Lei, pe lângă o conducere şi administrare naţională. Din aceste indicaţii este clar, că Uzinele Electrice ale Municipiului Cluj, administrate în regie proprie *în maximum 2 ani* puteau să dea suma de 60—70 milioane Lei, sumă disponibilă fie pentru refacerea actualelor uzine fie pentru crearea unei noui uzine moderne. Acest disponibil ce se putea creia din resurse proprii egalează sau chiar depăşeşte aportul în numerar ce îl vor vărsa Societăţile solidarizate, — *în termen de 18 luni.*

Ce va primi Municipiul dela noua Societate Comercializată? O revedentă de 3% din incasările brute ale societăţii (art. 48 din caetul de sarcini), deci 2—3.000.000 Lei, şi în dividend anual egal cu scontul Băncii Naţionale, deci 9% procente (art. 64 din statute, prin urmare cca. 9—10.000.000 Lei, de unde rezultă că venitul Municipiului din Uzinele Electrice, în urma comercializării *acestor uzine se va reduce la cca. 1/3 a venitului net din trecut.* Deci comercializarea uzinelor elctrice a Municipiului Cluj, comercializare *prin care veniturile Municipiului se reduc atât de considerabil şi care nu oferă nici o garanţie serioasă şi precisă pentru amplificarea, transformarea şi menţinerea în bună stare a Uzinelor actuale şi mai puţin pentru crearea unei noui uzine moderne, este o nesocotire flagrantă şi evidentă a legii pentru organizarea şi administrarea pe baze comerciale a intreprinderilor şi avuţii lor publice.*

Pentru probarea tuturor afirmăţiunilor noastre cum şi pentru documentarea Onoratei Instanţe, cerem achiziţionarea dosarului de comercilizare a Uzinelor Electrice ale Municipiului Cluj.

Având în vedere, că atât jurnalul Consiliului de Miniştrii cât şi decretul Regal susmenţionate sau dat cu violarea legii în prejudiciul Municipiului Cluj şi al cetăţenilor acestui Municipiu, subsemnaţii vătămaţi în drepturile noastre de cetăţeni ai acestui Municipiu atacăm prin prezenta

A C Ţ I U N E

în contencios suszisul jurnal al Consiliului de Miniştrii şi menţionatul Decret Regal şi respectuos rugăm pe Onorata Curte de Apel, în temeiul art. 1, 4 şi6 din Legea pentru contenciosul administrativ, să binevoiască a anula ca ilegal Jurnalul Consiliului de Miniştrii Nr. 396 din 14 Martie 1930 cum şi Decretul Regal Nr 886 din 14 Martie 1930, publicate în Monitorul Oficial Nr. 71 din 15 Martie 1930, cu cheltuelile de judecată.

Pentru judecarea prezentei acţiuni binevoiţi a cita în instanţă Consiliul de Miniştrii prin Dl. Preşedinte al Consiliului de Miniştrii, cum şi Ministerul de interne al cărui titular a contrasemnat Decretul Regal, atacat de noi în contencios.

Subsemnaţii rugăm să fim citaţi prin Dl. Dr. Valeriu Pop, în temeiul procurei anexate acestei cereri.

Cu distinsă stimă.

In potriva acelei hotărîri greşite în formă şi fond şi aduse de secţia Manescu a Curtei de Apel care altădată a judecat şi procesul Westen discutat în presă de fostul Procuror General Gheorghian, Blocul Românesc face prin advocaţii săi Dr. Amos Francu, Dr. Valer Pop, Dr. Aurel Vasilie şi Dr. Eugen Dunca cerere de casare la Inalta Curte de Justiţie şi Casaţie.

Mai sunt judecători la Bucureşti.

„Infrăţirea Românească".

Cetiţi Infrăţirea Românească

© BCU CLUJ

Corespondența din Basarabia

L. A. N, C. în jud. Soroca.

Județul Soroca din Basarabia este singurul județ unde majoritatea locuitorilor sunt curați moldoveni. Organizația politică, a naționaliștilor creștini L. A. N. C. prinde rădăcini. Locuitorii de aici au observat pericolul evreesc și deaceea s'au hotărît să lupte până la sfârșit în rândurile L. A. N. C. Acesta este un adevăr pe care nu-l poate nimeni tăgădui, deoarece s'a observat foarte bine la 4 Maiu când au avut loc alegerile parțiale de deputați. Erau satele împânzite de mașini cu politicieni, iar manifestele țărăniștilor, lupiștilor și ale jidanului Wurmbrand, ajunsese în mâinile tuturor copiilor. Noi cuziștii, n'am făcut decât foarte puțină propagandă. In manifestele noastre nu făgăduiam nimic locuitorilor, decât le-aminteam de jidani. Rezultatul a fost uimitor. In acest județ unde nu erau formate decât două comitete la Șuri și Zgura, unde n'am făcut nici un fel de făgăduială, am obținut 11604 voturi.

Acum în urma alegerilor, sunt chemat în toate satele să organizez pe oameni în comitete și să-i îndrumez pe calea ce-a apucat L. A. N. C.

Abia am putut să mă duc în câteva, deoarece sunt ocupat cu școala și nu pot pleca, decât dumineca după masă.

In ziua de 21 Maiu (Sf. Constantin și Elena) m'am dus în satul Chetrosu, unde, după o mică consfătuire cu sătenii, s'a format următorul comitet al L. A. N. C. Grodan Chirică președinte, Dospinescu Spiridon și Trofim Ciomârtan vicepreședinți, Vasile Furtună casier, Baidauz Alexandru secretar, Mihail Furtună, Vasile I. D. Furtună, Mihail Lungu, Ion Dranga, Vistian Surlaru, Ion Foalea, Ion Donici, Andrei Furtună, Filip Grigoriță, Nică Prodan, Zaharia Bubulici, Antip Codreanu, Platon Bubulici, Anton Surlaru și Samoilă Bunescu, membrii. Au cerut 6 dintre membrii să fie abonați la ziarul „Infr. Român."

In ziua de 1 Iunie, am format comitetul L. A. N. C., în satul *Macareuca* în frunte cu vrednicul luptător naționalist Grigorie Jamla, și în satul *Cotova* în frunte cu Chirică Cătană.

S'au mai format comitete în satele *Tarigrad*, în frunte cu dl. Hulureanu? în gara Arochia în frunte cu Berizinschi, fost ofițer în armata rusă, în satul *Șeptilici* în frunte cu Mihail Ceaicovschi, în satul *Plopu* în frunte cu I. Ciobanu în satul *Holoșnița* în frunte cu Spătaru, precum și în satele *Ghica-Vodă, Serghiești și Căitănești*. Trebuie să ținem seamă că acești oameni s'au organizat de buna lor voie, venind la mine și rugându-mă să mă duc în satele lor și să-i organizez. Nu m'am dus cu băutură, nici cu promisiuni ca să-i pot atrage în cursă cum fac politicianii partidelor.

Șase din aceste sate au plătit ca să le vie steagul L. A. N. C. și în ziua de 29 Iunie, s'așteaptă să sosească Dl. profesor A. C. Cuza, împreună cu alți fruntași pentru a le sfinți, în satul Șuri de unde a pornit prima dată lupta naționalistă creștină. După sfințirea steagurilor, Dl. Profesor A. C. Cuza, va merge în orașul Soroca, împreună cu toți președinții de organizații sătești, spre a se forma comitetul județean al L. A. N. C. Intrucât această veste s'a auzit peste tot, oamenii sunt foarte nerăbdători și așteaptă cu mare bucurie venirea Dlui Profesor A. C. Cuza, singura nădejde a vieții lor.

Dzeu să ne ajute să scăpăm de omida jidovească.

Inv. *Ion Leppa Basarab*,
Președ. L. A. N. C. sect.-med.
jud. Soroca

Corespondență din Satu Mare

L. A. N. C. se va afirma

Un program devine o forță dinamică în măsura în care e însuflețit de realitățile vii. Când în drumul lui spre realizare e împiedecat, energii nebănuite erump spontan din subteranele profunde ale subconștientului, și, în ciuda oricăror precauțiuni aruncă departe stăvilarele.

E cazul L. A. N. C.

Cu cât e împiedecată în manifestarea ei normală, cu atât mai mult se constată tendința ei de afirmare. Secretul iuțelii cu care pătrunde în massele poporului, stă în înaltasa valoare naționalistă-creștină. E viabilă pentrucă se inspiră deadreptul din realitățile românești. Răspândirea ideilor ei, în timpul celor mai acerbe frământări sociale reclamă adevărați apostoli, cari să se angajeze desinteresați, pe drumul atât de spinos, dar tot atât de sublim: Apărarea lui Hristos a Regelui și a Patriei. Ei nu lipsesc. Vin mereu să îngroașe rândurile. Aderența lor e determinată de motive ce cad în afara sferi de preocupări incompatibile cu religia creștină, ideea monarhică și națională.

Programul L. A. N. C. e prin excelență forma ideologică a acestei aderențe. In alte țări, în lumina conținutului vieții, a fost experimentata îndeajuns, spre a nu pune la îndoială fecunditatea lui. Idealul L. A. N. C. pe care noi fanaticii luptători l-am pus mai presus de viață, poartă în constituția lui organică, germenii realizării . In așteptarea înfăptuirii lui vibrăm cu toată ființa noastră. Intreaga populație e animată mai mult decât oricând de ideile „cuziste".

Locuitorii din com. Dănești au reacționat energic contra intenției pretorului din Baia-Mare, de a le trimite, prin surprindere un notar jidan, gonit de alți bravi Români din com. *Dumbrăvița*.

Toate supărările dintre locuitori, produse cu o săptămână înainte, cu ocazia alegerii de primar, s'au topit ca prin farmec și întreaga comună a fost un singur om cu o singură atitudine, dictată de o înaltă prevedere socială.

O înfrățire generală în fața dușmanului comun a creat un moment de adâncă și impresionantă duioșie, la care pretorul, n'a putut să nu ia parte, promițându-le că le va trimite 2 notari români, să-și aleagă unul.

Dar se vede că promisiunea a rămas numai în intenție căci nici până astăzi n'a sosit nici un notar român, iar vechiul jidan continuă a rămâne în funcția de notar, nu în comuna Dănești unde e sediul notarial ci în Baia Sprie.

Gestul locuitorilor din com. Dănești și Dumbrăvița e semnificativ și promite, că în viitoarele alegeri, vom avea din partea locuitorilor sprijin sigur.

N. Juga.

— Satumare. —

© BCU CLUJ